

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juřičkové a soudců Štěpána Výborného a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **Greenpeace Česká republika, z. s.**, sídlem Prvního pluku 143/12, Praha 8, zastoupený advokátem JUDr. Jaromírem Kyzourem, sídlem Lublaňská 398/18, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, **za účasti: I)** Lesy České republiky, s. p., sídlem Přemyslova 1106/19, Hradec Králové, **II)** město Litvínov, sídlem Náměstí Míru 11, Litvínov, zastoupené advokátem JUDr. Martinem Fejfárkem, LL.M., sídlem Josefa Lady 2106, Most, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 4. 2024, č. j. MZP/2024/220/763, o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení I proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 28. 4. 2026, č. j. 16 A 14/2024-63,

takto:

I. Kasační stížnost osoby zúčastněné na řízení I **se zamítá.**

II. Osoba zúčastněná na řízení I a žalovaný **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Osoba zúčastněná na řízení I **je povinna** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 5 070 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Jaromíra Kyzoura, advokáta.

IV. Osoba zúčastněná na řízení II **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Krajský úřad Ústeckého kraje rozhodnutím ze dne 18. 12. 2023, č. j. KUUK/180428/2023, vydal osobě zúčastněné na řízení I podle § 45c odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, souhlas k zásahům, které by mohly v blíže specifikovaných lesních porostech vést k poškození nebo narušení obnovy evropsky významné lokality Východní Krušnohoří nebo jejích předmětů ochrany. Souhlas se týkal provádění lesní těžby v lesních hospodářských celcích Litvínov a Telnice. Krajský úřad jej podmínil prováděním těžby v období vždy od 1. 9. do 28. 2. následujícího roku, nejdéle však do konce roku 2030. Ve vztahu k pěti lesním skupinám krajský úřad souhlas k zásahům neudělil.

[2] Žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku zamítl odvolání žalobce a osoby zúčastněné na řízení II a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem, který jí v záhlaví označeným rozsudkem vyhověl, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Za stěžejní považoval otázku, zda zamýšlená těžba listnatých stromů na území evropsky významné lokality Východní Krušnohoří představovala záměr ve smyslu § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Pokud ano, měl krajský úřad před vydáním souhlasu podle § 45c odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny vydat stanovisko podle § 45i odst. 1 téhož zákona.

[4] Při výkladu uvedených ustanovení vyšel krajský soud zejména z rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2014, č. j. 3 As 75/2013-112, a ze dne 18. 12. 2015, č. j. 2 As 49/2013-109. Podle této judikatury nelze při výkladu pojmu záměr podle § 45h zákona o ochraně přírody a krajiny vycházet pouze z jeho definice v § 3 písm. a) zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o posuzování vlivů“). Je třeba zohlednit také § 4 tohoto zákona, podle něhož podléhají posuzování vedle staveb, činností a technologií uvedených v příloze č. 1 také stavby, činnosti a technologie, které mohou podle stanoviska orgánu ochrany přírody vydaného podle zákona o ochraně přírody a krajiny samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit evropsky významnou lokalitu nebo ptačí oblast. Orgán ochrany přírody proto musí v prvé řadě zhodnotit, zda lze takový významný vliv bez rozumných pochybností vyloučit. Výsledek tohoto posouzení musí orgán ochrany přírody podle krajského soudu zachytit v samostatném a řádně odůvodněném stanovisku podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, a to i tehdy, pokud významný vliv vyloučí. Povinnost vydat stanovisko přitom nezávisí na tom, zda o ně žadatel výslovně požádal; postačí, že správnímu orgánu předložil konkrétní záměr k vydání souhlasu podle § 45c odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny.

[5] Krajský soud nepřisvědčil žalovanému, že stanovisko podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny nebylo třeba vydat s ohledem na dřívější závazné stanovisko ke schválení lesních hospodářských plánů pro dotčené lesní hospodářské celky. Závazné stanovisko podle § 4 odst. 5 zákona o ochraně přírody a krajiny nahrazuje stanovisko podle § 45i odst. 1 téhož zákona pouze v procesu schvalování lesního hospodářského plánu, nikoli v navazujících řízeních o konkrétních zásazích podle § 45c odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny. Rovněž u těžby prováděné v lesním hospodářském celku se schváleným lesním

hospodářským plánem proto musí orgán ochrany přírody posoudit, zda zamýšlený zásah představuje záměr ve smyslu § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, který může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality.

[6] Krajský soud uzavřel, že významný vliv konkrétního záměru mohl autoritativně vyloučit pouze orgán ochrany přírody ve stanovisku vydaném podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Krajský úřad však potřebné stanovisko nevydal, čímž zatížil řízení podstatnou vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Žalovaný tuto vadu v odvolacím řízení neodstranil, neboť se (dle vyjádření k žalobě) nesprávně domníval, že s ohledem na dřívější závazné stanovisko ke schválení lesních hospodářských plánů nebylo třeba stanovisko podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny vydat. Krajský soud se proto již nezabýval navazující argumentací žalobce, podle níž případné stanovisko podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny nemohlo významný vliv zamýšlené těžby vyloučit. Prvotní posouzení, zda lze významný vliv konkrétního záměru vyloučit, náleží orgánu ochrany přírody, nikoli správnímu soudu.

II. Kasační stížnost a vyjádření k ní

[7] Osoba zúčastněná na řízení I (dále jen „stěžovatel“) podává proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost.

[8] Stěžovatel nesouhlasí se závěrem, že krajský úřad měl před vydáním souhlasu podle § 45c odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny vydat stanovisko podle § 45i odst. 1 téhož zákona a že absence tohoto stanoviska představovala vadu řízení vedoucí k nezákonnosti žalobou napadených rozhodnutí. Podle stěžovatele zamýšlená těžba listnatých stromů v lesních hospodářských celcích Litvínov a Telnice nepředstavuje záměr ve smyslu § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, a krajský úřad proto nemusel stanovisko vydat. Nadto se domnívá, že i kdyby zamýšlená těžba byla záměrem ve smyslu § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, v posuzovaném případě není dán její významný vliv na předmět ochrany evropsky významné lokality, jak stanoví totéž ustanovení.

[9] Stěžovatel zdůrazňuje, že ne každý zásah představuje záměr ve smyslu § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Krajský soud však vyložil pojem záměr příliš extenzivně a bez dostatečného skutkového podkladu považoval konkrétní těžbu automaticky za záměr podle tohoto ustanovení. V dotčeném území přitom stěžovatel hospodaří podle lesního hospodářského plánu, který představuje koncepční rámec hospodaření a při jehož schvalování proběhlo tzv. naturové hodnocení za účasti orgánu ochrany přírody. Konkrétní těžbu proto považuje za realizaci již posouzené koncepce, nikoli za nový samostatný záměr. Běžné hospodářské zásahy prováděné v souladu se schváleným lesním hospodářským plánem představují typově regulované činnosti, které samy o sobě nevyžadují postup podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Tento postup je namístě pouze u záměru či koncepce splňujících podmínky § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. V opačném případě postačuje postup podle § 45c odst. 2 téhož zákona.

[10] Stěžovatel dále poukazuje na konkrétní podobu zamýšlené těžby, kterou krajský úřad prostorově a časově omezil. Podle stěžovatele žalobce neprokázal intenzitu jejího dopadu dosahující významného vlivu na předmět ochrany evropsky významné lokality.

Krajský soud přesto takový vliv presumoval, aniž posoudil konkrétní okolnosti zamýšlené těžby. Stěžovatel proto považuje vydání souhlasu podle § 45c odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny za dostačující, neboť těžba odpovídala schválenému lesnímu hospodářskému plánu a neměla významný vliv na předmět ochrany evropsky významné lokality. V této souvislosti poukazuje na § 4 odst. 5 zákona o ochraně přírody a krajiny, podle něhož orgán ochrany přírody nevydá souhlasné závazné stanovisko ke schválení lesního hospodářského plánu, pokud by měl významný negativní vliv na příznivý stav předmětu ochrany evropsky významné lokality. Zákonodárce tím koncentroval tzv. naturové posouzení na úroveň lesního hospodářského plánu, aby se neopakovalo u každé jednotlivé těžby. Proto se ztotožňuje se závěrem žalovaného, že s ohledem na dřívější závazné stanovisko ke schválení lesních hospodářských plánů v nynější věci nebylo třeba znovu vydat stanovisko podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny.

[11] Stěžovatel dále namítá, že závěry rozsudků Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 75/2013-112 a č. j. 2 As 49/2013-109 nelze bez dalšího přenést na nynější věc. Připouští, že tato judikatura obecně dopadá na posuzování záměrů podle § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, krajský soud však nezohlednil specifika lesního hospodaření podle schváleného lesního hospodářského plánu. Standardní těžební zásahy prováděné v jeho mezích podle stěžovatele představují realizaci již posouzené koncepce, nikoli nové samostatné záměry vyžadující další naturové posouzení. Stěžovatel poukazuje také na praktické důsledky výkladu krajského soudu. Pokud by každý jednotlivý těžební zásah v lesním hospodářském celku představoval nový záměr a všechny dílčí zásahy rámcově zahrnuté v lesním hospodářském plánu podléhaly postupu podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, vedlo by to k výraznému nárůstu administrativní zátěže hospodařících subjektů i orgánů ochrany přírody a omezilo by to možnost operativně zasahovat ve prospěch stavu lesa.

[12] Závěrem stěžovatel napadenému rozsudku vytýká nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů a vnitřní rozpornost. Za rozporné považuje, že krajský soud na jedné straně shledal podstatnou vadu správního řízení spočívající v absenci stanoviska podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, na straně druhé však odmítl sám posoudit, zda lze významný vliv zamýšlené těžby vyloučit, neboť toto posouzení náleží orgánu ochrany přírody. Z tohoto důvodu krajský soud neprovedl ani žalobcem navržené důkazy směřující k posouzení vlivů těžby na evropsky významnou lokalitu. Krajský soud podle stěžovatele rovněž nevysvětlil, proč právě v projednávané věci vyžadoval postup podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Omezil se na obecné úvahy bez vazby na konkrétní skutkové okolnosti zamýšlené těžby.

[13] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že napadený rozsudek dostatečně nezohledňuje specifika lesního hospodaření podle schváleného lesního hospodářského plánu. Přisvědčil stěžovateli, že běžné hospodářské zásahy prováděné v souladu s takovým plánem představují typově regulované činnosti a nelze je automaticky považovat za záměry vyžadující postup podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Považuje proto za vhodné, aby Nejvyšší správní soud posoudil aplikovatelnost dosavadní judikatury na nynější případ. Žalovaný současně uvedl, že závazný právní názor krajského soudu respektuje a v dalším řízení podle něj hodlá postupovat. Vzhledem k pochybnostem, které sdílí se stěžovatelem, navrhl zrušení napadeného rozsudku.

[14] Žalobce souhlasí se závěrem krajského soudu, že v procesu vydání souhlasu podle § 45c odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny k záměru těžby v evropsky významné lokalitě Východní Krušnohoří bylo nejprve nezbytné vydat odůvodněné stanovisko podle § 45i odst. 1 téhož zákona. Výklad stěžovatele považuje za rozporný s judikaturou i odbornou literaturou. Stěžovatel podotýká, že v daném případě byl potenciální negativní vliv záměru naprosto evidentní, neboť se jednalo o záměr velmi rozsáhlé těžby dřeva mj. ve starých, a tedy nejcennějších porostech na území lokality Východní Krušnohoří. Tomu odpovídá skutečnost, že krajský úřad rozsah těžby v prvostupňovém rozhodnutí výrazně omezil a opatřil omezujícími podmínkami. Žalobce doplňuje, že v řízení nebyl nijak zhodnocen celkový kumulativní vliv zásahů na zachování chráněných stanovišť. V řízení nebyly popsány a zváženy ani všechny účinky záměru na území soustavy NATURA 2000. Žalobce nesouhlasí, že stanovisko podle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny nebylo potřeba z důvodu existence lesních hospodářských plánů. Naturové posouzení nebylo „koncentrováno“ do fáze jejich schvalování. Schválené lesní hospodářské plány jsou navíc ve skutečnosti značně problematické. Žalobce sporuje stěžovatelovo tvrzení, že by proces posuzování vlivů u záměrů těžby dřeva vedl k paralýze lesního hospodaření vzhledem k množství administrativy.

[15] Osoba zúčastněná na řízení II se ztotožnila s právním závěrem krajského soudu. Nepřisvědčila stěžovateli, že z napadeného rozsudku lze dovozovat povinnost tzv. naturového posuzování každého běžného hospodářského zásahu prováděného v souladu se schváleným lesním hospodářským plánem. Krajský soud podle jejího názoru pouze požadoval, aby orgán ochrany přírody u žádosti podle § 45c odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny ke konkrétní těžbě v evropsky významné lokalitě posoudil, zda zamýšlený zásah může významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost této lokality. Podle osoby zúčastněné na řízení II není rozhodné, zda byl významný negativní vliv těžby již prokázán, ale zda jej bylo možné přezkoumatelně vyloučit bez stanoviska podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Souhlas podle § 45c odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny podle ní takové stanovisko nenahrazuje, neboť oba instituty plní odlišnou funkci. Osoba zúčastněná na řízení II zároveň nezpochybňuje význam lesních hospodářských plánů, má však za to, že při posouzení konkrétní těžby mohou být významné okolnosti, které se při schvalování lesního hospodářského plánu neprojeví v plné konkrétnosti, zejména její přesná lokalizace, rozsah, kumulace s dalšími zásahy nebo aktuální stav porostu a předmětů ochrany. Současně zdůrazňuje, že závazné stanovisko vydané ke schválení lesního hospodářského plánu podle § 4 odst. 3 a 5 zákona o ochraně přírody a krajiny nelze bez dalšího chápat jako paušální a časově neomezené vyloučení aplikace § 45h a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny na všechny budoucí konkrétní zásahy v evropsky významné lokalitě. Podle osoby zúčastněné na řízení II proto nelze bez přezkoumatelného posouzení vyloučit významný vliv těžby listnatých dřevin v konkrétních porostních skupinách evropsky významné lokality. Praktické obtíže spojené s postupem podle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny pak nemohou odůvodnit upuštění od zákonem stanoveného mechanismu preventivní ochrany.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost má požadované náležitosti a je projednatelná.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[17] Kasační stížnost není důvodná.

[18] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Má-li rozhodnutí soudu projít testem přezkoumatelnosti, je třeba, aby se ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. jednalo o rozhodnutí srozumitelné, s uvedením dostatku důvodů podporujících výrok rozhodnutí. Nepřezkoumatelnost rozsudku pro nesrozumitelnost může být způsobena i vnitřní rozporností jeho odůvodnění, zejména tehdy, vysloví-li soud v odůvodnění současně dva protikladné právní názory, nebo není-li zřejmé, jakým právním názorem je správní orgán po zrušení svého rozhodnutí vázán a jak má tedy v dalším řízení postupovat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2020, č. j. 3 As 80/2018-32, či ze dne 16. 8. 2013, č. j. 2 Azs 6/2013-53). Nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů je pak rozsudek krajského soudu zejména tehdy, není-li z odůvodnění zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při utváření závěru o skutkovém stavu a proč popsaný skutkový stav podřadil pod zvolenou právní normu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52).

[19] Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spatřuje stěžovatel v tom, že krajský soud na jedné straně dovodil povinnost správních orgánů opatřit před vydáním přezkoumávaného souhlasu podle § 45c odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny stanovisko podle § 45i odst. 1 téhož zákona, současně však sám neposoudil, zda zamýšlená obnovní těžba může mít významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality Východní Krušnohoří. Nejvyšší správní soud této námitce nepřisvědčil.

[20] Krajský soud v bodě 14 odůvodnění správně označil za stěžejní otázku, zda zamýšlená těžba představovala záměr ve smyslu § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Výslovně přitom uvedl, že v případě kladné odpovědi měl krajský úřad jako orgán ochrany přírody povinnost nejprve vydat stanovisko podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Zároveň v bodě 27 odůvodnění napadeného rozsudku konstatoval, že mu nepřísluší nahrazovat chybějící stanovisko orgánu ochrany přírody a předjímat, zda významný vliv konkrétní těžby bude, nebo nebude možné vyloučit. Tato úvaha není nepřezkoumatelná a není v rozporu se závěrem, že nevydání stanoviska podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny v projednávané věci představovalo podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

[21] Nejvyšší správní soud podotýká, že je nutno mít na zřeteli odlišnost dvou otázek. První, právní otázka v dané věci tkvěla v tom, zda byl krajský úřad povinen před vydáním souhlasu vydat stanovisko podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Druhou, odbornou otázkou bylo, jaký měl být jeho výsledek. Soud musel zodpovědět první právní otázku, tj. otázku týkající se povinnosti vydat uvedené stanovisko, založil-li na jeho absenci důvod pro zrušení správního rozhodnutí. Krajský soud vysvětlil, z jakého důvodu byl orgán ochrany přírody v daném řízení o žádosti o vydání souhlasu dle § 45c odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny povinen vydat stanovisko dle § 45i odst. 1 téhož zákona k otázce, zda záměr může mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky

významné lokality nebo ptačí oblasti. Krajský soud tento závěr zřetelně dovodil z jím citované judikatury (body 19 a 20) a výslovně uvedl (bod 25), že pouze stanoviskem orgánu ochrany přírody a krajiny může být autoritativně vyloučen významný vliv záměru ve smyslu § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Tato odborná úvaha (druhá otázka) měla být zahrnuta v absentujícím stanovisku orgánu ochrany přírody a krajiny a krajský soud nebyl povinen toto odborné posouzení nahrazovat. Je-li stanovisko podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny zákonným předpokladem dalšího rozhodování (viz dále), představuje jeho absence nedostatek žalobou napadeného rozhodnutí, který měl žalovaný v odvolacím řízení napravit. Obdobně Nejvyšší správní soud v již citovaném rozsudku č. j. 2 As 49/2013-109 dovodil, že posouzení, zda návrh záměru může být principiálně záměrem ve smyslu § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, leží v prvé řadě na správních orgánech. S ohledem na tehdy posuzované okolnosti výslovně uvedl, že absentující úvaha správního orgánu nad tím, zda záměr může mít (samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry) významný vliv na příznivý stav populace zvláště chráněného živočicha (tetřeva hlušce), nevtělená do formálního a řádně odůvodněného stanoviska, způsobuje rozpor se zákonem, pro který je důvodné zrušit rozhodnutí, jehož se toto stanovisko mělo stát podkladem. Stejně tak v rozsudku ze dne 2. 2. 2011, č. j. 6 Ao 6/2010-103, Nejvyšší správní soud shledal, že pochybení týkající se způsobu a rozsahu možných vlivů na právně zakotvenou evropsky významnou lokalitu nelze zhojit v soudním řízení. Napadený rozsudek tedy není nepřezkoumatelný.

[22] K věci samé stěžovatel namítá, že orgán ochrany přírody a krajiny nebyl povinen vydat stanovisko podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Konkrétní obnovní těžbu prováděnou v souladu se schválenými lesními hospodářskými plány navíc nelze z povahy věci považovat za samostatný záměr podle § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Závazné stanovisko vydané při schvalování lesních hospodářských plánů vylučuje, aby bylo nezbytné v případě konkrétních zásahů postupovat podle § 45i odst. 1 téhož zákona.

[23] Podle § 45c odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny *evropsky významné lokality vyhlášené podle odstavce 1 jsou chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nedošlo k závažnému nebo nevratnému poškození nebo ke zničení evropských stanovišť anebo stanovišť evropsky významných druhů vyžadujících územní ochranu tvořících jejich předmět ochrany a aby nebyla narušena jejich celistvost. K zásahům, které by mohly vést k takovým nežádoucím důsledkům, si musí ten, kdo tyto zásahy zamýšlí, předem opatřit souhlas orgánu ochrany přírody. Tento odstavec se na území evropsky významné lokality vyhlášené podle odstavce 1 vztahuje jen tehdy, neplatí-li pro ně přísnější ochrana podle části třetí tohoto zákona. Ochrana podle částí druhé a páté tohoto zákona a ustanovení § 45h a 45i nejsou dotčeny.*

[24] Podle § 45g zákona o ochraně přírody a krajiny, ve znění účinném do 31. 12. 2023, *povolení, souhlas, kladné stanovisko nebo výjimku ze zákazu podle tohoto zákona pro evropsky významnou lokalitu nebo ptačí oblast může udělit orgán ochrany přírody pouze v případě, že bude vyloučeno závažné nebo nevratné poškozování přírodních stanovišť a biotopů druhů, k jejichž ochraně je evropsky významná lokalita nebo ptačí oblast určena, ani nedojde k soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné z hlediska účelu tohoto zákona, nestanoví-li §45i jinak.*

[25] Podle § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, ve znění účinném do 31. 12. 2023, *jakákoliv koncepce nebo záměr, který může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, podléhá hodnocení jeho důsledků na toto území a stav jeho ochrany z uvedených hledisek. To se nevztahuje na plány péče zpracované orgánem ochrany přírody pro toto území*. Poznámka pod čarou 19b) přitom u slova „koncepce“ odkazuje na zákon č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů rozvojových koncepcí a programů na životní prostředí, zatímco poznámka pod čarou 19c) u slova „záměr“ odkazuje na zákon o posuzování vlivů.

[26] Podle § 45h odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny *při hodnocení důsledků koncepcí a záměrů podle odstavce 1 se postupuje podle zvláštních právních předpisů o posuzování vlivů na životní prostředí, pokud § 45i nebo § 4 odst. 5 nestanoví jiný postup.*

[27] Podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, ve znění účinném do 31. 12. 2023, *ten, kdo zamýšlí pořídit koncepci nebo uskutečnit záměr uvedený v § 45h odst. 1 (dále jen ‚předkladatel‘), je povinen návrh koncepce nebo záměru předložit orgánu ochrany přírody ke stanovisku, zda může mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti. Orgán ochrany přírody vydá odůvodněné stanovisko do 30 dnů ode dne doručení žádosti. V případě politiky územního rozvoje a územně plánovací dokumentace se předkládá zpráva o jejím uplatňování, nebo její zadání, anebo návrh obsahu aktualizace či změny územně plánovací dokumentace*. Podle odst. 2 téhož ustanovení *jestliže orgán ochrany přírody svým stanoviskem podle odstavce 1 významný vliv podle § 45h odst. 1 nevyloučí, musí být daná koncepce nebo záměr předmětem posouzení podle tohoto odstavce postupem podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Nevyloučí-li výsledek posouzení podle tohoto odstavce významný negativní vliv koncepce nebo záměru na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, musí předkladatel zpracovat varianty řešení, jejichž cílem je významný negativní vliv vyloučit, nebo v případě, že vyloučení není možné, alespoň zmírnit; tyto varianty musí být také předmětem posouzení podle tohoto odstavce postupem podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Politika územního rozvoje a územně plánovací dokumentace se posuzují podle zvláštního právního předpisu.*

[28] Nejvyšší správní soud považuje za nezbytné v prvé řadě vymezit vzájemný vztah jednotlivých institutů ochrany evropsky významných lokalit, na něž účastníci řízení odkazují. Ustanovení § 45c odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny upravuje individuální ochranu evropsky významné lokality před zásahy, které by mohly vést k závažnému nebo nevratnému poškození nebo ke zničení evropských stanovišť anebo stanovišť evropsky významných druhů vyžadujících územní ochranu nebo k narušení její celistvosti. V citovaném ustanovení je tak stanovena obecná povinnost chránit evropsky významné lokality před poškozováním a ničením. Ustanovení § 45c odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny je zároveň nezbytné interpretovat ve spojení s § 45g téhož zákona, které je nutno chápat jako „generální klausuli“, v níž zákonodárce popsal hlavní právní zásady a cíle, které mají být při ochraně evropsky významných lokalit a ptačích oblastí respektovány a naplněny a které je vždy třeba brát v úvahu při rozhodování o konkrétních povoleních, souhlasech, stanoviscích a výjimkách ze zákazů (viz rozsudek č. j. 2 As 49/2013-109). Ustanovení § 45h a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny pak upravují hodnocení důsledků koncepcí a záměrů na evropsky významné lokality či ptačí oblasti z hlediska jejich předmětu ochrany nebo celistvosti (rozsudek č. j. 3 As 75/2013-112). Citovaná ustanovení

upravují proces tzv. naturového posuzování vlivů záměrů a koncepcí, včetně postupu pro zjištění, zda lze vyloučit možnost významného vlivu (včetně kumulativních účinků). V případě vyloučení možnosti významného vlivu je stanovisko podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny poslední fází naturového posuzování, v opačném případě § 45i odst. 2 a násl. téhož zákona stanoví postup pro další posouzení záměru (koncepce). V rozsudku ze dne 13. 10. 2010, č. j. 6 Ao 5/2010-43, č. 2185/2011 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud shodně dodal (bod 41), že „*v § 45c odst. 2 je stanovena obecná povinnost chránit evropsky významné lokality před poškozováním a ničením; toto ustanovení se však neuplatní v případě, že daná lokalita je současně zvlášť chráněným územím (věta čtvrtá citovaného ustanovení). Nicméně aplikovatelnost mj. § 45h a § 45i téhož zákona tím není vyloučena. Právě posledně zmiňovaná ustanovení upravují otázku hodnocení důsledků koncepcí a záměrů na evropsky významné lokality*“.

[29] Ustanovení § 45h a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny tedy upravují zvláštní postup hodnocení koncepcí a záměrů z hlediska jejich možného významného vlivu (důsledků) na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality či ptačí oblasti. Ustanovení § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny vymezuje věcný okruh koncepcí a záměrů, u nichž se tento postup uplatní, § 45i odst. 1 pak upravuje první fázi tohoto postupu, v němž orgán ochrany přírody v odůvodněném stanovisku posuzuje, zda lze u konkrétně předložené koncepce nebo záměru možnost významného vlivu vyloučit. Nevyloučí-li ji, následuje další posouzení podle § 45i odst. 2 téhož zákona. Souhlas podle § 45c odst. 2 zákona o ochraně přírody naproti tomu rozhoduje o přípustnosti konkrétního zásahu a případných podmínkách jeho provedení; uplatní se při něm také hmotněprávní požadavky § 45g téhož zákona. Stanovisko vylučující významný vliv samo souhlas nenahrazuje a neodstraňuje povinnost jej opatřit, vyžaduje-li jej § 45c odst. 2 zákona o ochraně přírody.

[30] Podstatné zároveň je, že § 45c odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny není obecným povolovacím režimem pro každou činnost v evropsky významné lokalitě. Souhlas se vyžaduje u zásahů, které by mohly vést k zákonem popsaným závažným nebo nevratným nežádoucím následkům. V projednávané věci se žádost týkala obnovní těžby listnatých stromů v konkrétně vymezených porostech evropsky významné lokality Východní Krušnohoří, povolované pro období do konce roku 2030. Krajský soud dospěl k důvodnému závěru, že v tomto případě bylo předpokladem vydání souhlasu stanovisko dle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody. Nejvyšší správní soud k tomu podotýká, že sám krajský úřad posuzoval těžební zásah za zásah způsobilý vyvolat následky předvídané § 45c odst. 2, těžbu prostorově a časově omezil a v pěti porostních skupinách souhlas neudělil. Nelze sporovat, že odstranění stromů mění fyzický stav lokality a může zasáhnout její stanoviště. Povaha této činnosti proto odůvodňuje její podřazení pod pojem záměru podle § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny (viz též dále). Tyto okolnosti odůvodňovaly, aby možnost významného vlivu zamýšlené těžby na předmět ochrany nebo celistvost lokality, a to i ve spojení s dalšími zásahy, byla prověřena zákonem předvídaným postupem, jak požadoval krajský soud. Povinnost vydat stanovisko v této věci vyplývala z povahy konkrétního zásahu a jeho vztahu k chráněné lokalitě. Vyloučení či nevyloučení významného vlivu pak mělo být výsledkem odborné úvahy vtělené do stanoviska orgánu ochrany přírody a krajiny.

[31] Krajský soud zároveň správně citoval judikaturu, dle níž stanovisko nelze nahradit v odůvodnění souhlasu, nýbrž je nezbytné, aby bylo vydáno v samostatném, zákonem předvídaném režimu. Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 2 As 49/2013-109 vyloučil, aby stanovisko bylo možno „začlenit" do odůvodnění jiného rozhodnutí. Jak již bylo řečeno, právě účelem tohoto stanoviska je posoudit, zda lze možnost významného vlivu konkrétního záměru na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality bez rozumných pochybností vyloučit, anebo zda takovou možnost vyloučit nelze. V nyní projednávané věci proto muselo stanovisko podle § 45i odst. 1 předcházet vydání souhlasu podle § 45c odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny. Krajský soud důvodně shledal, že souhlas podle § 45c odst. 2 nemůže stanovisko podle § 45i odst. 1 nahradit, jsou-li pro jeho vydání splněny zákonné předpoklady, čemuž svědčí poslední věta § 45c odst. 2, dle níž ustanovení § 45h a § 45i nejsou ochranou podle tohoto ustanovení dotčena.

[32] Krajský soud proto nepochybil v závěru, že krajský úřad jako příslušný orgán ochrany přírody měl před vydáním souhlasu dle § 45c odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny povinnost vydat stanovisko podle § 45i odst. 1 téhož zákona. Žádost o souhlas obsahující návrh konkrétního záměru byla dostatečným podnětem k jeho vydání, i když stěžovatel o toto stanovisko výslovně nepožádal. Prvotní posouzení, zda je vyloučen významný vliv dle § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, náleží orgánu ochrany přírody, a to právě formou stanoviska dle § 45i odst. 1 téhož zákona. Nejvyšší správní soud uznává, že hodnocení, zda se jedná o záměr podle § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, závisí na konkrétních okolnostech zamýšleného zásahu a jeho vztahu k předmětům ochrany či celistvosti dotčené evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti. Jediným přijatelným způsobem, jakým orgán ochrany přírody dostojí povinnosti posoudit, zda záměr nemůže mít významný vliv ve smyslu § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, je ovšem srozumitelné a odůvodněné zhodnocení možnosti významného vlivu záměru na předmět ochrany nebo celistvost lokality ve stanovisku vydaném dle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Nečinnost správního orgánu mlčky nevyjadřuje, že dotčený záměr žádný významný vliv na předmět ochrany mít nemůže. Vyloučí-li orgán ochrany přírody ve stanovisku možnost významného vlivu záměru, další posouzení podle § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny není vyžadováno. Nevyloučí-li ji, musí být záměr předmětem tohoto navazujícího posouzení.

[33] Ve shodě s naposledy uvedeným Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. 9. 2011, č. j. 9 Ao 4/2011-78 (bod V.2.6.), konstatoval, že pouze tehdy, je-li podle § 45i odst. 1 zákona na ochranu přírody *a priori* vyloučen významný vliv na evropsky významnou lokalitu, nemusí být posouzen vliv této koncepce na dané území podle odst. 2 téhož ustanovení (viz též rozsudek ze dne 22. 7. 2010, č. j. 8 As 2/2010-67). Nevyloučí-li tedy orgán ochrany přírody možnost významného vlivu, musí být záměr předmětem posouzení podle § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, a to postupem podle zákona o posuzování vlivů. Zjišťovací řízení v procesu EIA není náhradou tohoto naturového posouzení. Tento závěr odpovídá rozsudku Soudního dvora ze dne 7. 9. 2004, ve věci C-127/02, *Waddenzee*, podle nějž povinnost odpovídajícího posouzení nastupuje, nelze-li na základě objektivních skutečností vyloučit, že posuzovaný záměr bude mít na lokalitu významný vliv.

[34] Stěžovatel dále namítá, že zamýšlená obnovní těžba z povahy věci nepředstavuje záměr ve smyslu § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, neboť jde pouze

o realizaci schválených lesních hospodářských plánů. Takto kategorickému závěru nelze přisvědčit, naopak i zde závěry krajského soudu obstojí.

[35] Zákon o ochraně přírody a krajiny nepodmiňuje kvalifikaci určité činnosti jako záměru tím, že by musela být autonomní vůči jinému koncepčnímu dokumentu. Samotná skutečnost, že konkrétní činnost odpovídá lesnímu hospodářskému plánu, proto nevylučuje, aby byla v závislosti na své povaze a konkrétních okolnostech posouzena jako záměr podle § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Při výkladu pojmu záměr je nutno zohlednit zvláštní účel tzv. naturového posuzování, jímž je již zmíněná předběžná ochrana evropsky významných lokalit a ptačích oblastí před činnostmi způsobilými významně ovlivnit jejich předměty ochrany nebo celistvost. Pojem záměr pro účely § 45h a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny ostatně nelze zúžit pouze na stavby, činnosti a technologie uvedené v taxativním výčtu obsaženém v příloze č. 1 zákona o posuzování vlivů. Nejvyšší správní soud již dříve konstatoval, že při jeho výkladu je třeba vzít v úvahu rovněž § 4 zákona o posuzování vlivů, který činí předmětem posuzování i stavby, činnosti a technologie, které podle stanoviska orgánu ochrany přírody vydaného podle zákona o ochraně přírody a krajiny mohou samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit území evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 75/2013-112). Krajský soud proto nepochybil v konstatování, že ačkoli je lesnická činnost vykonávána v rámci lesního hospodaření nebo předvídána lesním hospodářským plánem, nepostačuje tato skutečnost sama o sobě k závěru, že se nemůže jednat o záměr ve smyslu § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny.

[36] Širší pojetí pojmu záměr odpovídá eurokonformnímu výkladu čl. 6 odst. 3 směrnice Rady 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (dále jen „směrnice o stanovištích“), který § 45h a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny provádějí. Podle naposledy citovaného ustanovení směrnice o stanovištích ve zvláštních oblastech ochrany ve smyslu čl. 1 písm. l) téže směrnice *jakýkoli plán nebo projekt, který přímo nesouvisí s péčí o určitou lokalitu nebo není pro ni nezbytný, avšak bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, a to buď samostatně, nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty, podléhá odpovídajícímu posouzení jeho důsledků pro lokalitu z hlediska cílů její ochrany*. Soudní dvůr rovněž dlouhodobě vykládá pojem „*plán nebo projekt*“ pro účely tohoto ustanovení široce. V rozsudku ze dne 7. 12. 2023, ve věci C-434/22, *Latvijas valsts meži*, dovodil, že činnosti prováděné v lesní oblasti vyhlášené jako zvláštní oblast ochrany (prováděné za účelem zajištění údržby lesní protipožární infrastruktury v souladu s platnou vnitrostátní právní úpravou) představují projekt ve smyslu čl. 6 odst. 3, pokud mění fyzický stav dotčené lokality. Uvedené odpovídá také závěrům rozsudku ze dne 7. 9. 2004, C-127/02, *Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee and Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels v. Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij*, který se rovněž zabýval výkladem čl. 6 odst. 3 směrnice o stanovištích. Soudní dvůr EU zde uvedl, že směrnice o stanovištích sice nevymezuje pojmy „plán“ a „projekt“, avšak směrnice o posuzování vlivů vymezuje v čl. 1 odst. 2 pojem „záměr“ jako provádění stavebních prací nebo výstavbu jiných zařízení nebo děl a jiné zásahy do přírodního prostředí a krajiny včetně těch, které se týkají těžby nerostných surovin. Podle závěru Soudního dvora EU je tato široká definice pojmu „záměr“ rozhodná také pro vymezení pojmu plán nebo projekt ve smyslu směrnice o stanovištích, která má za cíl, stejně jako směrnice o posuzování vlivů,

vyloučit, aby činnosti, které mohou mít vliv na životní prostředí, byly povoleny bez předběžného posouzení jejich vlivů na životní prostředí.

[37] Stěžovatel dále opakovaně odkazuje na závěr žalovaného, podle něhož v nynější věci nebylo třeba vydat stanovisko podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, neboť orgán ochrany přírody již dříve vydal pro dotčené lesní hospodářské celky souhlasné závazné stanovisko podle § 4 odst. 3 a 5 zákona o ochraně přírody a krajiny. Z tohoto ustanovení stěžovatel dovozuje, že zákonodárce soustředil posouzení důsledků lesního hospodaření pro evropsky významné lokality a ptačí oblasti do řízení o schválení lesního hospodářského plánu, a vyloučil tím potřebu dalšího postupu podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny při jednotlivých hospodářských zásazích prováděných v souladu s tímto plánem. Nejvyšší správní soud s touto úvahou nesouhlasí, nýbrž se ztotožňuje s důvody napadeného rozsudku.

[38] Podle § 4 odst. 5 zákona o ochraně přírody a krajiny ve znění účinném do 31. 12. 2023 platilo, že *v rámci řízení o vydání závazného stanoviska podle odstavce 3 orgán ochrany přírody provede také hodnocení důsledků lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov pro evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti. Orgán ochrany přírody nevydá souhlasné závazné stanovisko ke schválení lesních hospodářských plánů a protokolárnímu předání lesních hospodářských osnov, pokud by měly významný negativní vliv na příznivý stav předmětu ochrany evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti. V ostatních případech orgán ochrany přírody vydá souhlasné závazné stanovisko. Závazné stanovisko ke schválení lesních hospodářských plánů a protokolárnímu předání lesních hospodářských osnov nahrazuje odůvodněné stanovisko podle § 45i odst. 1. Na postup hodnocení důsledků lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov se nepoužijí ustanovení zvláštních právních předpisů o posuzování vlivů na životní prostředí*.

[39] Krajský soud přiléhavě uvedl, že zvláštní úprava obsažená v § 4 odst. 5 zákona o ochraně přírody a krajiny se vztahuje pouze na řízení o schválení lesních hospodářských plánů a na hodnocení jejich důsledků pro evropsky významné lokality a ptačí oblasti. Smyslem této úpravy je, aby orgán ochrany přírody při schvalování lesního hospodářského plánu nemusel vedle souhlasného závazného stanoviska vydávat ještě samostatné stanovisko podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny k témuž lesnímu hospodářskému plánu. Z § 4 odst. 5 zákona o ochraně přírody a krajiny však neplyne, že by souhlasné závazné stanovisko vydané při schválení lesního hospodářského plánu představovalo obecnou náhradu všech budoucích stanovisek podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny ve vztahu k jednotlivým těžebním činnostem uskutečňovaným v době platnosti tohoto plánu. Rozhoduje-li správní orgán následně o konkrétním zásahu v evropsky významné lokalitě podle § 45c odst. 2, nemůže postup podle § 45i odst. 1 odmítnout pouze s odkazem na dříve schválený lesní hospodářský plán či na souhlasné závazné stanovisko s ním. Musí si naopak vyžádat stanovisko podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny.

[40] Výklad § 4 odst. 5 zákona o ochraně přírody a krajiny, podle něhož by jednou vydané stanovisko ke schválení lesního hospodářského plánu zbavovalo orgán ochrany přírody možnosti nebo povinnosti zabývat se případným významným vlivem jednotlivých těžebních zásahů, by byl obtížně slučitelný s čl. 6 odst. 3 směrnice o stanovištích. Soudní dvůr v rozsudku ze dne 22. 6. 2022, ve věci C-661/20, *Komise proti Slovenské republice*, uvedl,

že čl. 6 odst. 3 směrnice o stanovištích neumožňuje členskému státu přijmout pravidla, která by obecně vyloučila určité plány nebo projekty z povinnosti posoudit jejich důsledky pro dotčenou lokalitu. V uvedené věci šlo mimo jiné o obecné vynětí programů údržby lesů, nutné těžby a opatření určených k předcházení hrozbám pro lesy a k odstraňování následků škod z odpovídajícího posouzení. Z existence obecného lesnického plánovacího režimu proto také nelze bez dalšího dovodit, že všechny konkrétní těžební zásahy uskutečňované v jeho mezích jsou vyloučeny z posuzování podle čl. 6 odst. 3 směrnice o stanovištích, a tím i z odpovídajícího postupu podle § 45h a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny. Osoba zúčastněná na řízení II v tomto smyslu správně upozorňuje, že při posouzení konkrétní těžby mohou vyvstat významné okolnosti, které se při schvalování lesního hospodářského plánu neprojeví v plné konkrétnosti, zejména přesná lokalizace těžby, její rozsah, kumulace s dalšími zásahy nebo aktuální stav porostu a předmětů ochrany.

[41] Z výše uvedeného vyplývá, že § 4 odst. 5 zákona o ochraně přírody a krajiny je třeba vykládat tak, že stanovisko vydané při schválení lesního hospodářského plánu nahrazuje stanovisko podle § 45i odst. 1 pouze při posouzení tohoto plánu, nezbavuje však správní orgán povinnosti u pozdějšího konkrétního zásahu postupovat podle § 45h a 45i zákona o ochraně přírody a krajiny, jsou-li naplněny předpoklady jejich použití, jak požadoval krajský soud. Dřívější stanovisko k lesnímu hospodářskému plánu může být při tomto posouzení významným podkladem, nemůže však samo o sobě založit obecnou výluku použití § 45h a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny. Orgán ochrany přírody musí při vydání stanoviska podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny ověřit, zda jsou závěry dřívějšího posouzení dostatečně určité, úplné a nadále použitelné pro aktuálně povolovaný zásah. Na tomto podkladě spolu s aktuálními okolnostmi posoudí, zda lze významný vliv vyloučit, nebo zda musí následovat posouzení podle § 45i odst. 2 téhož zákona. Takto musí zohlednit, co bylo předmětem posouzení při schvalování lesního hospodářského plánu, včetně toho, zda dřívější hodnocení zahrnovalo dotčené porosty, rozsah a způsob obnovní těžby, zda posuzovalo kumulaci těžeb a relevantní předměty ochrany či zda některé otázky ponechalo k pozdějšímu rozhodnutí. Povinnost prověřit konkrétní zásah nemusí znamenat povinnost opakovat již řádně provedené odborné posouzení, vždy je však nezbytné aktuálně posuzovaný zásah zhodnotit z hlediska jeho vlivu na předmět ochrany. Výsledek posouzení není sám o sobě předurčen existencí souhlasného závazného stanoviska k lesnímu hospodářskému plánu.

[42] Stěžovatel dále poukazuje na skutečnost, že při hospodaření respektuje *Souhrn doporučených opatření* pro dotčenou evropsky významnou lokalitu a že zamýšlená těžba byla správním orgánem prostorově a časově omezena. Samotný soulad se *Souhrnem doporučených opatření* ani stanovení podmínek těžby nenahrazují stanovisko podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Pro jeho obsah je nutné rozlišit vlastní charakteristiky záměru a opatření přijatá za účelem zabránění jeho škodlivým účinkům na chráněnou lokalitu nebo jejich zmírnění. Podle rozsudku Soudního dvora ze dne 12. 4. 2018, ve věci C-323/17, *People Over Wind a Sweetman*, body 35 až 40, nelze taková zmírňující opatření zohlednit již při předběžném posouzení jako důvod, proč neprovést odpovídající posouzení důsledků záměru. Jejich účinnost se hodnotí až v navazujícím posouzení podle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny. Zohlednění vlastních charakteristik záměru, které jsou standardní součástí obdobných činností bez ohledu na účinky na chráněnou lokalitu, však vyloučeno není (rozsudek Soudního dvora ze dne 15. 6. 2023, ve věci C-721/21, *Eco Advocacy*, body 48 až

52). U prostorových a časových omezení těžby je proto třeba zkoumat jejich povahu a účel; samotné jejich označení za podmínky souhlasu není rozhodné. Nejvyšší správní soud tím nepředjímá jejich účinnost ani výsledek navazujícího postupu. Ani omezení rušení chráněných živočichů během určité části roku samo o sobě neodpovídá na otázku dlouhodobých důsledků odstranění stromů nebo změny struktury chráněného stanoviště.

[43] Nejvyšší správní soud doplňuje, že nepřehlédl ani praktickou argumentaci stěžovatele, podle níž by požadavek na samostatné posouzení všech jednotlivých pěstebních a těžebních zásahů podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny mohl vést k nepřiměřené administrativní zátěži a narušení operativního lesního hospodaření. Nejvyšší správní soud však opakuje, že existence schváleného lesního hospodářského plánu sama o sobě nevylučuje použití § 45h a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny u konkrétního posuzovaného zásahu. Nutnost posouzení podle § 45h a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny se neodvíjí pouze od skutečnosti, že jde o činnost prováděnou v rámci evropsky významné lokality, ale od konkrétní povahy zamýšleného zásahu a jeho možných účinků na předmět ochrany nebo celistvost lokality. Nejvyšší správní soud již v rozsudku č. j. 3 As 75/2013-112, zdůraznil, že *„ani požadavek včasné realizace záměru nemůže být na újmu náležitému posouzení jeho důsledku na stav ekosystému*“, což přiměřeně platí také pro nyní projednávanou věc. V rozsudku č. j. 6 Ao 5/2010-43 nadto Nejvyšší správní soud zdůraznil, že „pouhá“ absence stanoviska podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny nemůže být považována za administrativní pochybení a následné zrušení rozhodnutí, k němuž se měla vázat, za přílišné lpění na procesní formě. Ignorováním postupu zakotveného v § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny se totiž uzavře cesta k hodnocení veškerých (negativních i pozitivních) vlivů záměru na posuzovanou oblast.

[44] Absenci stanoviska podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny nelze v nyní projednávané věci odůvodnit ani tím, že žalobce neprokázal skutečný významný vliv zamýšlené těžby. Povinností předkladatele bylo předložit konkrétní návrh záměru s podklady potřebnými k posouzení jeho možných vlivů. Na orgánu ochrany přírody pak bylo, aby ve stanovisku podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny odůvodnil, zda lze možnost významného vlivu vyloučit. Nebylo-li možné ji vyloučit, muselo následovat posouzení podle odstavce 2 téhož ustanovení. Žalobce nebyl povinen prokazovat významný vliv zamýšlené těžby.

[45] Nejvyšší správní soud uzavírá, že souhlasné závazné stanovisko vydané při schválení lesního hospodářského plánu nepředstavuje generální náhradu stanoviska podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny pro všechny budoucí konkrétní zásahy. Substituční účinek závazného stanoviska podle § 4 odst. 5 zákona o ochraně přírody a krajiny se vztahuje toliko k posouzení samotného lesního hospodářského plánu. V nyní projednávané věci proto bylo třeba otázku, zda lze na základě objektivních okolností bez rozumných pochybností vyloučit možnost významného vlivu konkrétní těžby na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality, vypořádat ve stanovisku orgánu ochrany přírody podle § 45i odst. 1 téhož zákona.

[46] Krajský soud tedy nepochybil při výkladu rozhodných ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny. Závěr napadeného rozsudku, podle něhož měl krajský úřad jako orgán ochrany přírody před vydáním souhlasu podle § 45c odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny vydat stanovisko podle § 45i odst. 1 téhož zákona, obstojí. Krajský úřad stanovisko

nevydal a žalovaný tuto vadu v odvolacím řízení neodstranil. Před novým rozhodnutím o souhlasu je nutné uvedené stanovisko vydat a podle jeho výsledku zajistit případné navazující posouzení. Orgán ochrany přírody při vydání stanoviska zohlední zejména povahu, rozsah, lokalizaci, způsob a dobu provedení zamýšlené těžby, její vztah k předmětům ochrany dotčené evropsky významné lokality a případné kumulativní účinky dalších zásahů. Význam dřívějšího posouzení lesních hospodářských plánů a přípustnost zohlednění podmínek těžby posoudí v souladu s výše uvedenými závěry.

IV. Závěr a náklady řízení

[47] Nejvyšší správní soud neshledal námitky stěžovatele důvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[48] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. *nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl*.

[49] Osoba zúčastněná na řízení I (stěžovatel) nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Stejně jako žalovaný, jehož rozhodnutí bylo krajským soudem zrušeno. Žalovanému nadto žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

[50] Zamítnutí kasační stížnosti je naopak procesním úspěchem žalobce, kterému svědčí vůči osobě zúčastněné na řízení I právo na náhradu nákladů řízení, jež důvodně vynaložil (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2023, č. j. 1 As 234/2022-51, bod 41, nebo ze dne 26. 4. 2024, č. j. 3 As 336/2022-93, bod 34). Žalobce podal vyjádření ke kasační stížnosti, které představuje úkon právní služby dle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Za tento úkon náleží odměna ve výši 4 620 Kč dle § 7 bod 5, § 9 odst. 5 advokátního tarifu. Podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu je třeba k odměně za tento úkon připočítat 450 Kč jako náhradu hotových výdajů. Zástupce žalobce není plátcem daně z přidané hodnoty. Žalobci se tedy přiznává náhrada nákladů řízení ve výši 5 070 Kč. K jejímu zaplacení byla osobě zúčastněné na řízení I stanovena lhůta v délce jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

[51] Osoba zúčastněná na řízení II nemá dle § 60 odst. 5 s. ř. s. (ve spojení s § 120 s. ř. s.) právo na náhradu nákladů řízení, neboť nebránila své právo, které by jí vyplývalo z rozhodnutí napadeného žalobou, ani jí soud v průběhu řízení neuložil žádnou povinnost, v jejíž souvislosti by jí mohly vzniknout náklady řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. listopadu 2026

Mgr. Ing. Veronika Juřičková
předsedkyně senátu